

Congresrede 21 jan. 1984 te Biddinghuizen van DOEKE EISMA
Embargo tot moment van uitspreken

Kongres,

Ik durf het nauwelijks te zeggen - en ik wil ook niet op de discussie van vanmiddag vooruit lopen - maar in het Europees Parlement ben ik een Links-Liberaal. Niet omdat ik er nu zo'n behoefte aan heb mezelf met een predikaat te sieren, maar meer omdat het voor anderen gemakkelijker is. Die anderen zijn meestal geen Nederlanders, zodat zij niet ogenblikkelijk onze plaats in het nationale spectrum kunnen beoordelen. Er is nu eenmaal een grote overeenkomst tussen D'66 en de Links-Liberalen in andere Europese landen.

Vandaar, dat ik gemakshalve dat internationale aanloopje van Links-Liberaal gebruik. Daarna is een dergelijke kwalificatie meestal niet meer nodig en worden wij op onze politieke daden beoordeeld. Een politiek die ongebonden is tegenover belangengroepen en pressiegroepen, zoals werkgevers- of werknemersorganisaties, en daardoor gekenmerkt wordt door nieuwe en gedurfde ideeën.

Daarmee hebben wij, als groepering van 2, in een parlement van 434, een duidelijk aan te geven invloed. Dat is de reden waarom 75% van de tientallen door ons ingediende amendementen door een meerderheid geaccepteerd worden. Dat is de reden waarom onze rapporten worden aangenomen, over vrijwilligerswerk, over milieu-onderwerpen zoals dumping van chemisch en radio-actief afval in zeeën, emancipatievraagstukken en zo zou ik nog wel even door kunnen gaan. Om het te konkretiseren een voorbeeld van deze week in Straatsburg.

Wij behandelden een rapport over opslag van radio-actieve afvalstoffen. Van de 20 ingediende amendementen werden er twee aangenomen. Eén daarvan was een detaillistische tekstwijziging en de ander was
- een D'66-amendement

een D'66-amendement dat eiste dat radio-actieve afvalstoffen bereikbaar voor inspectie moeten worden opgeslagen, dus b.v. niet in zee.

Wij behandelden een rapport over de patiëntenrechten; op 5 plaatsen kregen wij in de resolutie een belangrijke inhoudelijke verandering, typische D'66-punten, aangenomen. Daarentegen werd ons amendement om euthanasie in de patiëntenrechten op te nemen door een kleine meerderheid verworpen.

Wij behandelden het rapport over de rechten van de vrouw, waarin ik als 1 van de 2 mannen - en naast 16 vrouwen - een onderdeel voor mijn rekening nam, te weten de gezondheidspositie van de vrouw. Van de in de plenaire vergadering door mij ingediende amendementen werd 3/4 aangenomen; dat kan geen andere fractie ons nazeggen! Niet dat Europa hierdoor onmiddellijk veranderen zal, maar alle beetjes helpen.

Overigens, de behandeling van het vrouwenrapport afgelopen dinsdag was er een waarvan ik een kater overhield. Bij de stemming was slechts 40% van de Christen-Democratische fractie aanwezig en deze 40% viel op essentiële onderdelen van de stemming uiteen door een totaal verdeeld stemgedrag. De liberale fractie-banken waren voor een vierde deel gevuld, waarbij het opviel dat geen enkele Nederlandse VVD-er aan de stemming deelnam. Om helemaal korrekt te zijn moet ik vermelden dat één Nederlandse Liberaal voor de helft de stemming bijwoonde. Uiteindelijk onthielden de Christen-Democraten en de Liberalen zich van stemming in de eindfase van de resolutie, omdat er teveel "klassestrijd" en arbeidstijdverkorting inzat. Met de beste wil van de wereld kan ik dit geen vrouwvriendelijk gedrag noemen.

Wij zijn progressief in het Europees Parlement, omdat wij het lief hebben Europese voorstellen op hun lange-termijnwerking te beoordelen.

Wij zijn progressief -

Wij zijn progressief omdat we veranderingsgezind zijn en open staan voor ongewone oplossingen voor Europese problemen. We zijn ons bewust van het bestaan van meerdere werkelijkheden en daarom kennen we niet een dogmatische gehechtheid aan een enkele zienswijze. Dit progressieve valt lang niet altijd samen met de opstelling van onze zogenaamde linkse kollega's in het parlement, maar toch nog veel minder met het konservatief-liberale deel van het Europese Parlement.

Ons denken over de plaats van betaalde beroepsarbeid in de samenleving nu, maar vooral in de toekomst, spoort niet met de ideeën van onze socialistische collega's. Ons denken over de rol van onbetaald werk in het leven van mensen, onze opvatting dat maatschappelijk nuttig zijn niet altijd betaalde beroepsarbeid impliceert, wordt door het socialistische en kommunistische deel van het parlement als een bedreiging ervaren van die betaalde arbeid. Daarvan getuigt hun stemmen tegen mijn rapport Vrijwilligersbeleid in december. Toch daghet het sinds kort, althans bij de Nederlandse PvdA. Nog geen twee weken geleden is haar Tweede-Kamerfractie "om", d.w.z. dat werklozen met behoud van hun uitkering aan de slag mogen, omdat ook de PvdA-fractie nu inziet, dat het niet mogelijk is alle werklozen aan betaald werk te helpen. Wij zeiden dat tien jaar geleden, zij twee weken geleden. Daarbij beweren we niet dat we de oplossingen hebben gevonden voor dit vraagstuk dat ons de komende decennia zal bezighouden. Maar wel dat wij open en konstruktief staan om de scheidslijnen tussen mensen met en zonder baan op te heffen. Als politieke partij zullen we daarover tijdens het a.s. voorjaarskongres grondig diskussiëren en dat siert ons.

Schuyt schrijft in een uitstekend artikel in de Volkskrant van 19 oktober 1983 dat de toekomstige samenleving gekenmerkt zal

- worden door twee -

worden door twee arbeidssectoren. Een sector van kapitaal-intensieve industrie, waarin door micro-electronica en voortgezette automatisering slechts voor een relatief klein aantal geschoolden werk zal zijn. Daarnaast een afhankelijke sector, waarin zeer arbeidsintensieve activiteiten worden verricht, die vooral liggen op het terrein van de wederzijdse dienstverlening, de verzorging van huis en haard, vormen van ontspanning enz.

Standaardbegrippen van de huidige verzorgingsstaat zullen in de nieuwe samenleving verdwijnen: het onderscheid tussen werk - niet werk, formeel - informeel, vrijwillig - verplicht, opleiding - vrijetijdsbesteding enz., zullen door nieuwe onderscheidingen worden vervangen. In dit denken herkennen wij ons als D'66, daarom sprak Jacob Kohnstamm op het november-kongres over de toekomstige "high-tech samenleving" en hoe wij ons daar als individuen en als groepen op zullen moeten voorbereiden. Daarom hebben wij in het Europese Parlement met ons rapport over vrijwilligerswerk een klein stapje in die richting gezet door de grenzen tussen betaald en onbetaald werk te verleggen.

Ook zullen wij de partij-politieke opstelling van D'66 in de Europese samenwerking tijdens het a.s. kongres bespreken. Tot nu toe hebben we geopereerd langs de lijnen, die wij van het kongres vanaf 1979 als mandaat meekregen. Dat was om ons onafhankelijk op te stellen en ons niet bij enige fractie aan te sluiten, in de hoop dat we mogelijk in Europa tot een nieuwe stroming naast Socialisten, Christen-Democraten en Conservatief/Liberalen zouden kunnen komen.

Volgende week spreek ik in Londen op een bijeenkomst van de Britse Social Democrats, begin februari gaan we op bezoek bij de Liberals. In december bezochten onze sekretaris buitenland,

Jan Lukas van Hoorn, en ik een kongres van de Mouvement des Radicaux de Gauche in Frankrijk. Daar namen ook vertegenwoordigers van de Griekse Sociaal-Democratische Partij KODISO en de Deense Links-Liberalen aan deel. Wij bespraken de mogelijkheid tezamen een lijstverbinding aan te gaan voor de komende verkiezingen. Een lijstverbinding die geen extra zetels oplevert, maar wel onze internationale samenwerking aangeeft. Ook besloten wij elkaar waar mogelijk in de campagne onderling te steunen en opnieuw in april, tijdens een kongres, te organiseren door onze Grieke kollega's, bijeen te komen, als vervolg op het in 1982 door D'66 gehouden seminar in Den Haag. U merkt: D'66 is actief om de internationale kontakten op te bouwen en te bestendigen.

Voor al onze voorstellen hebben wij een meerderheid in het Europees Parlement nodig; die krijgen wij, hoewel het vaak wisselende meerderheden zijn. Ik garandeer dat niemand binnen het parlement ons deze katalysatorrol zal betwisten. Het is echter niet onbelangrijk -dat men buiten het parlement eenzelfde mening is toegedaan. Helaas krijgen wij als Europarlementariers van de publiciteitsmedia en de politieke belangstelling tijdens ons parlementaire werk weinig gelegenheid ons te profileren. Daarom zal dat in de campagne die de komende maanden van start gaat, moeten gebeuren. Daarin zullen wij aantonen dat D'66 een belangrijke rol in de Europese politiek heeft gespeeld, minder veroorzaakt door de kwantiteit van haar leden als wel door de kwaliteit van de ideeën.

En wij zijn vast van plan dat na de verkiezingen te blijven doen!